

20

La transició energètica

Ramon Garriga

Enginyer industrial per l'Escola d'Enginyers de Barcelona, especialitat tècniques energètiques.

Ex-cap d'operació a la central nuclear de Vandellós I, responsable de l'àrea d'energia de la Fundació b-TEC per al campus del Besòs, director de l'IREC (Institut de Recerca en Energia de Catalunya), degà del Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya, cofundador i president de l'ICT, Institut Català de Tecnologia, vocal del CADS, Consell Assessor pel Desenvolupament Sostenible de Catalunya i vicepresident de la Plataforma Espanyola para la Industria de la Ciencia.

Autor d'articles tècnics, del capítol "indústria" del segon llibre blanc del canvi climàtic a Catalunya i del llibre de bibliòfil *L'energia: entre el risc i l'esperança*. Coautor del capítol "energia" del tercer llibre blanc del canvi climàtic a Catalunya.

El risc d'encariment dels preus dels hidrocarburs i la gran influència de la seva combustió i la del carbó en les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle han obligat la UE a replantejar el món de l'energia des de la seva governança fins a la producció i el consum: impuls de l'estalvi, millora de l'eficiència, forta presència de les energies renovables en la combinació de fonts d'energia, interconnexió de xarxes intel·ligents, apoderament de l'usuari/productor com a veritable eix del procés, impuls de la recerca en energia...

Catalunya, amb els mateixos problemes, té un llarg camí a recórrer per passar de la voluntat als fets. La dependència de l'Estat amb les seves decisions a vegades contràries al que demana la UE no ha ajudat, però no sempre ha estat aquesta la causa.

Cal emprendre un camí nou que garanteixi l'energia necessària, de qualitat, sostenible i a un preu competitiu. No n'hi ha prou amb assolir les exigències europees per a l'any 2020, cosa difícil, sinó que cal fer previsions per tal que el 2050 pràcticament només estiguin presents les energies renovables. Cal un canvi

“*Cal emprendre un camí nou que garanteixi l'energia necessària, de qualitat, sostenible i a un preu competitiu. Cal un canvi cultural. Cal canviar paradigmes.*”

cultural. Cal canviar paradigmes i això requereix voluntat i temps. Cal posar-s'hi ja amb empena i a tots els nivells començant per l'ensenyament primari.

Cal crear una autoritat única, una agència de l'energia transversal i independent dels canvis polítics, a partir d'organismes ja existents, que unifiqui criteris i elimini redundàncies, per posar en pràctica el que preveu el Pacte Nacional per a la Transició Energètica: garantir el dret d'accés a l'energia, garantir l'abastament energètic de Catalunya, assolir el màxim nivell d'estalvi i eficiència

energètica, maximitzar la utilització de les fonts autòctones d'energies renovables, fomentar la recerca i la innovació en l'àmbit de l'energia i facilitar la participació de tothom i, per tant, democratitzar l'àmbit de l'energia, a la vegada que s'elimina la pobresa energètica.

Arribar a valors de l'ordre del 95 % en energies renovables implica arribar a un quasi tot elèctric. Tenint present que l'aportació de l'electricitat a l'energia final consumida a Catalunya és actualment al voltant d'un 30 %, que de l'ordre del 50 % d'aquesta electricitat és d'origen nuclear i que les energies renovables només n'aporten una mica més del 16 % queda clar que cal fer un esforç ingent tant en la millora de l'estalvi i de l'eficiència energètica (per consumir menys sense posar en perill l'economia del país) com en la implantació de fonts renovables. I cal esperar que s'avanci en els mètodes d'emmagatzematge d'aquest tipus d'energia, que, en general, no es produeix d'una manera estable i continuada, amb la vista posada en l'hidrogen a mitjà termini.

L'estalvi té el valor afegit que tothom hi pot participar i el consum domèstic i dels serveis representa un 30 % del total. Es poden obtenir estalvis importants per la millora de l'eficiència en l'edificació, tant en les noves edificacions com en la rehabilitació d'un parc d'habitatges que a Catalunya és de poca qualitat, transposant tota la directiva europea i complint-la. Es pot donar lloc a un sector industrial d'arquitectura sostenible líder a la Mediterrània amb aprofitament de la llum natural, els corrents d'aire, nous materials, aïllaments adequats, producció d'energia renovable amb agrupament d'usuaris, aigua calenta sanitària solar, bomba de calor... sense disminuir el confort.

“*El país dona per produir l'energia renovable necessària. Cal, però, un pacte de país que permeti generar valor i beneficis concrets als territoris productors d'aquest tipus d'energia.*”

Al transport, que consumeix més d'un 40 % de l'energia final, cal dedicar-li una atenció especial amb la implantació del vehicle elèctric i d'una manera especial en el transport de mercaderies i els nodes d'interconnexió.

La indústria, amb un consum de l'ordre del 27 % de l'energia final, ha de reconsiderar els processos i alimentar-los amb electricitat produïda total o parcialment amb procediments renovables.

Catalunya està lluny de complir amb el previst per la UE: 20 % de la combinació d'energia primària amb renovables previst per a l'any 2020

o el 35 % per al 2030 o el 95 % per al 2050. Es porta molt endarreriment i, per tant, és urgent elaborar projectes concrets, avaluats i controlables en el temps per poder prendre, si cal, mesures correctores.

Les energies renovables han de substituir els hidrocarburs i l'electricitat que produeixen les tres centrals nuclears catalanes (més del 50 % de la que consumeix Catalunya) perquè la Llei del canvi climàtic preveu no renovar les llicències d'explotació.

Posteriorment l'Estat ha pactat amb les empreses propietàries l'allargament de la llicència deu anys més, però d'ací a deu o vint anys caldrà haver substituït aquesta producció. Cal debatre, amb objectivitat i sense improvisacions, si es prorroga la vida d'alguna nuclear, si s'importa energia o si es crema més gas a les centrals de cycle combinat.

El país dona per produir tanta energia renovable? Sí. Cal, però, un pacte de país que permeti generar valor i beneficis concrets als territoris productors d'aquest tipus d'energia.

“*Cal crear una autoritat única, una agència de l'energia transversal i independent dels canvis polítics, per posar en pràctica el que preveu el Pacte Nacional per a la Transició Energètica.*”